

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
seminarju (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
— prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Zakaj ljudje iz Evrope v Ameriko bežijo!

Čudnih časov smo doživeli. Iz omikane, v hvalisano srečo liberalnega gospodstva zatopljene, Evrope bežijo ljudje tropama v Ameriko. No, in še zlasti iz tistih dežel najboljše drapljejo, kder „kulturo“ na debelo prodavajo in po česniku smrdeče jude v barone povzdigujejo! To je gotovo čudno! Vendar kimalu se načudimo, ako le količkaj na prave vzroke pogledamo, zakaj Evropeci zapuščajo mili dom, drago očetnjava ter hitijo črez široko in globoko morje v daljno Ameriko!

Zraven preobljudenja izganja Evropece gotovo le vseobčna stiska, katerej do konca še nihče v Evropi videti ne more. V prvej vrsti imenujemo silno vojaško dolžnost. Vsak, ki je le zmožen, mora v najlepši dobi svojega življenja pod puško na več let. Tukaj se odvadi delati, navadi pa prej nepoznanih rečij in potreboč. Davkovi moramo vedno bolj globoko v žep segati zavoljo vojaštva. Narodi zgubljajo neizmerno veliko delavnih rok. Vsa Evropa ječi in se trese pod strahovito dragim orožjem, kakor da bi v njej stanovali sami divji tolovaji, ki žugajo vsak trenutek spopasti se in razmesariti. Najjake moči, cvet narodov, mozeg moštva, največ davkovskih peněz pobira od leta do leta nenasitljivejše vojaštvo. V Ameriki vsega tega ni. V severni Ameriki n. pr. imajo le toliko vojakov, kolikor jih je treba za vzdrževanje javnega reda, miru in varnosti. Med vojake vzame se le, kdor sam hoče. Prav za prav še to vojaki niso, ampak policaji, žandarji. Tako prihranijo Amerikanci neizmerno veliko denarja in delavnih močij, katere morejo sedaj porabiti za poljedelstvo, obrt, kupčijo, gospodarstvo!

V Evropi so liberalni gospodje izmislili neizmerno veliko uradov. Mladi ljudje tiščijo v javne službe, da iz davkovskih denarjev zajemajo in se na javne stroške živijo. Vsled tega narašča povsod davkovsko breme. Tako ne delajo Amerikanci in zato so davki tam razmeroma do naših prav majhni. Zopet prihranijo si mnogo denarja za druge potrebe, za gospodarstvo. V Ameriki je resnična samo-

uprava doma. Dalje smo v Evropi vsi zadolženi: države, dežele, zadnji čas uže okraji, mesta, srenje in posamezniki. Obresti ali činži nas odirajo neusmiljeno. Zraven vojaštva so dolgovi največ krivi, da imamo velike uže res neznosljive dače. Zadnji čas so zlasti kmetski ljudje pogreznoli se v dolgove, da morajo drug za drugim na boben, na kant, v posilno dražbo, med nemaniče. Čisti dohodki ne pokrijejo več davkov in obrestij. S čim hoče posestnik gospodariti, s čim živeti? To ni domišljija. To je britka resnica — tudi pri nas v Avstriji. Čisti dohodek vsega zemljišča je od visoke vlade v razvenogerskih naših deželah vcenjen na 183.000.000 fl. S tem bi morali zemljiščni posestniki shajati za dače, doklade, obresti, za gospodarstvo in za življenje. To pa sedaj ni več mogoče. Kajti zemljiščna cesarska dača pobere od čistega dohodka 37 milijonov; deželske, okrajne, srenjske, šolske itd. doklade vzamejo 74 milijonov, obresti ali činži za vknjižene dolgove (vknjiženih ali intabuliranih na zemljiščna posestva je 2100 milijonov) zahtevajo 134 milijonov, amortizacije 20 milijonov in dedšinske pristojbine 4 milijone, skupaj 269 milijonov. Ako to svoto primerimo svoti čistega dohodka, tako poizvemo, da nam zmanjka na leto 86 milijonov. To se reče: zemljiščni posestniki smo preobloženi, ne moremo shajati s čistim dohodkom, moramo od kapitala nekaj časa še živeti in potem smo djani drug za drugim na nič.

Pomislmo še naposled, da se v Evropi o raznih svobodah neizmerno veliko piše in govori, uživa pa jako malo. Zlasti katoliške Cerkve krčijo versko svobodo povsod več ali menje. Mnogi narodi trpijo silno zatirovanje. Ni, čuda tedaj, ako se zmiraj več Evropecev nahaja, ki nesrečnej domovini hrbet obračajo in v Ameriko bežijo. To pa množi v Ameriki delavne, denarstvene in duševne moči in pospešuje prikazen, da se novi svet dviga in jači, stari pa slabi in propada vklub hvalisenej liberalnej dobi in razupitej brezverskej „kulturi“. Sila v Evropi vedno narašča. Treba je ljudi na preteče jim nevarnosti pozorne delati. Konservativni listi opravljajo to dolžnost, liberalni molčijo.